

Vergaderjaar 2010–2011

32 187 (R1902)

Goedkeuring van het op 30 mei 2008 te Dublin totstandgekomen Verdrag inzake clustermunie (Trb. 2009, 45)

H

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 28 januari 2011

Op 18 januari jl. vond het debat plaats over het wetsvoorstel Goedkeuring van het op 30 mei 2008 te Dublin tot stand gekomen Verdrag inzake Clustermunie.¹ Tijdens dit debat heeft minister Rosenthal toegezegd dat uw Kamer nader geïnformeerd zou worden over de mogelijkheid van een verbod op aantoonbare directe investeringen in clustermunie, zoals voorgesteld in de voorlopig aangehouden motie Haubrich-Gooskens.² Met deze brief wil ik, mede namens de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de minister van Buitenlandse Zaken, aan die toezegging gehoor geven. Hierbij informeer ik u over ons standpunt ten aanzien van een verbod en de manier waarop de regering uw verzoek via een convenant wil realiseren.

Dat clustermunie onaanvaardbaar humanitair leed veroorzaakt is onbetwist. Het kabinet is daarom verheugd met de goedkeuring van het Verdrag door uw Kamer. De motie Haubrich-Gooskens verzoekt de regering om een verbod op aantoonbare directe investeringen in de productie, verkoop en distributie van clustermunie te introduceren. De vraag of een verbod rechtstreeks uit de tekst van het Verdrag is af te leiden, wordt door het kabinet ontkennend beantwoord.

Dit neemt niet weg dat een aantal staten tot de introductie van een dergelijk verbod is overgegaan. Aan de beslissing van het kabinet om daarin niet te volgen, liggen zwaarwegende argumenten ten grondslag, die eerder genoemd zijn in de brief van 31 maart 2010 aan de Tweede Kamer.³ Zo is het kabinet van mening dat terughoudend moet worden omgesprongen met het opleggen van wettelijke beperkingen ten aanzien van beleggingen. Voor private instellingen geldt dat Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) zich moeilijk leent voor een uniforme wettelijke regeling die op iedere onderneming van toepassing is.⁴ De praktijk laat bovendien zien dat transparantie van financiële instellingen over hun investeringsbeleid een zeer effectief alternatief vormt.⁵ De

¹ Trb. 2009, 45 (32187 (R1902)).

² Motie Haubrich-Gooskens (PvdA) c.s. inzake een verbod op investeringen in ondernemingen van clustermunie (EK 32 187 (R1902), F).

³ Kamerstukken II 2009/10, 22 054, nr. 158.

⁴ Kabinetsvisie Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) (Kamerstukken II 2007/08, 26 485, nr. 53)

⁵ Rapport «Banken en Wapens: de Praktijk» juli 2009 van de Eerlijke Bankwijzer en de inventarisatie van de pensioenkoopels VB, OPF en UvB van 21 december 2009.

meerderheid van de financiële instellingen en pensioenfondsen neemt reeds zelf de verantwoordelijkheid op dit terrein. Tegen deze achtergrond moet daarom de vraag beantwoord worden welke toegevoegde waarde een verbod zou hebben. Een dergelijk verbod zal weinig praktische betekenis hebben bij gebrek aan mogelijkheden tot effectieve handhaving. Daarnaast kan een verbod mogelijk een averechts effect hebben. Immers de trend naar toenemende zelfonthouding die wij in het voorgaande geconstateerd hebben, zal abrupt worden afgebroken, gegeven dat men niet kan rapporteren over wat verboden is.

Het kabinet ondersteunt de wens van de Eerste Kamer om investeringen in clustermunie te ontmoedigen, terwijl daarbij ook de bewezen successen van transparantie en maatwerk niet uit het oog moeten worden verloren. Het kabinet gaat derhalve onderzoeken of het een bemiddelende rol kan spelen bij het binnen een jaar tot stand brengen van een convenant tussen financiële instellingen en pensioenfondsen. Het convenant kan de vorm krijgen van een intentieverklaring om alle directe investeringen in clustermunie uit te sluiten. Het kabinet heeft daarbij tevens voor ogen om binnen drie jaar na de ondertekening van een dergelijk convenant te onderzoeken wat de uitwerking daarvan is geweest op de investeringspraktijk. Indien het resultaat onbevredigend is, kan op dat moment alsnog gekeken worden naar mogelijke vervolgstappen.

Door voor de vorm van een convenant te kiezen, wordt de verantwoordelijkheid daar gelegd waar deze primair thuishoort, namelijk bij de financiële instellingen en pensioenfondsen zelf. Op deze manier wordt ook het benodigde draagvlak, ruimte voor maatwerk alsmede verdere transparantie gerealiseerd. Beide zijn nodig voor een positieve ontwikkeling van MVO-beleid.

De minister van Financiën,
J. C. de Jager